



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2078/2023
19.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бранко Ивковић, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „Милица Ножица“ Ваљево, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 118/23 од 27.01.2023. године, у седници одржаној 19.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 118/23 од 27.01.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 266/22 од 22.09.2022. године, одбијен је тужбени којим је тужила тражила да се утврди да је у радном односу на неодређено време код тужене почев од ...2020. године на радном месту ... – ..., као неоснован и одлучено је да свака страна сноси своје трошкове спора.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 118/23 од 27.01.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље, потврђена првостепена пресуда и одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавила тужила због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 403. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по

службеној дужности, а ревизијски навод да је учињена битна повреда из тачке 12. наведене законске одредбе је без утицаја, јер ова повреда не може бити ревизијски разлог на основу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код тужене на радном месту ..., по основу више сукцесивно закључених уговора на одређено време почев од ...2019. године. Последњи закључени уговор на одређено време од ...2020. године закључен је за исте послове, на одређено време до преузимања запосленог, односно коначности одлуке о избору кандидата по конкурс за пријем у радни однос на неодређено време, а најкасније до 60 дана. Тужили је понуђен Анекс 1 уговора о раду од 03.07.2020. године, којим је измењен члан 1. уговора о раду на одређено време тако што су речи „најкасније до 60 дана“ замењене речима „најкасније до 31.08.2020. године“, а који Анекс тужила није потписала. За период од 11.07.2020. године до 31.08.2020. године уговор о раду није закључен, нити је тужила потписала анекс. Решењем тужене од 28.08.2020. године тужили је престао радни однос код тужене закључно са даном 31.08.2020. године због истека уговора. Тужила је све уговоре о раду закључивала на одређено време, без конкурса.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев којим је тужила тражила да се утврди да је код тужене засновала радни однос на неодређено време почев од 16.07.2020. године, закључивши да се не може применити одредба члана 37. став 6. Закона о раду, већ да се у конкретном случају имају применити одредбе Закона о основама система образовања и васпитања (као специјалног закона), а који не предвиђа могућност заснивања радног односа на неодређено време без конкурса, осим у случају преузимања запосленог, нити путем преображаја.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев.

На положај права запослених у предшколским установама примарно се примењује Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 88/17 ... 129/21), док се у погледу питања која тим посебним прописом нису регулисана супсидијарно примењује Закон о раду као матични закон у области рада (члан 2. став 2. Закона о раду).

Према одредби члана 154. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања, пријем у радни однос на неодређено време врши се на основу конкурса који расписује директор.

Одредбом члана 155. став 1. истог закона, прописано је да се радни однос на одређено време у установи заснива на основу конкурса, спроведеног на начин прописан за заснивање радног односа на неодређено време. Ставом 2. истог члана, између осталог, прописано је да установа изузетно може да прими у радни однос на одређено време без конкурса лице 1) ради замене одсутног запосленог до 60 дана, 2) до избора кандидата, 3) до преузимања запосленог и 4) ради извођења верске наставе, док је ставом 9. истог члана прописано да радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време.

Имајући у виду наведене одредбе закона, радни однос у установама образовања и васпитања, што важи и за предшколске установе, заснива се путем конкурса. У

конкретном случају, тужила је све уговоре о раду закључила на одређено време без конкурса, па нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Такође, правилан је закључак судова да радни однос тужиле не може да прерасте из радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време по Закону о раду, имајући у виду да се заснивање, постојање и престанак радног односа у установама предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, регулише посебним законом – Законом о основама система образовања и васпитања, а не Законом о раду. Због тога се и у конкретном случају примењује матични закон као *lex specialis*, којим је у прописано да радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време (члан 155. став 9.), те је из ових разлога правилно тужбени захтев одбијен.

Код претходно изнетог неосновани су наводи ревизије и да у конкретном случају има места примени одредбе члана 32. став 2. Закона о раду, с обзиром да Закон о основама система образовања и васпитања не предвиђа могућност заснивања радног односа на неодређено време без конкурса (осим у случају преузимања запосленог), па сходно наведеном, не сматра се да је заснован радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

Захтев тужиле за накнаду ревизијских трошкова је одбијен, имајући у виду да није успела у ревизијском поступку.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић